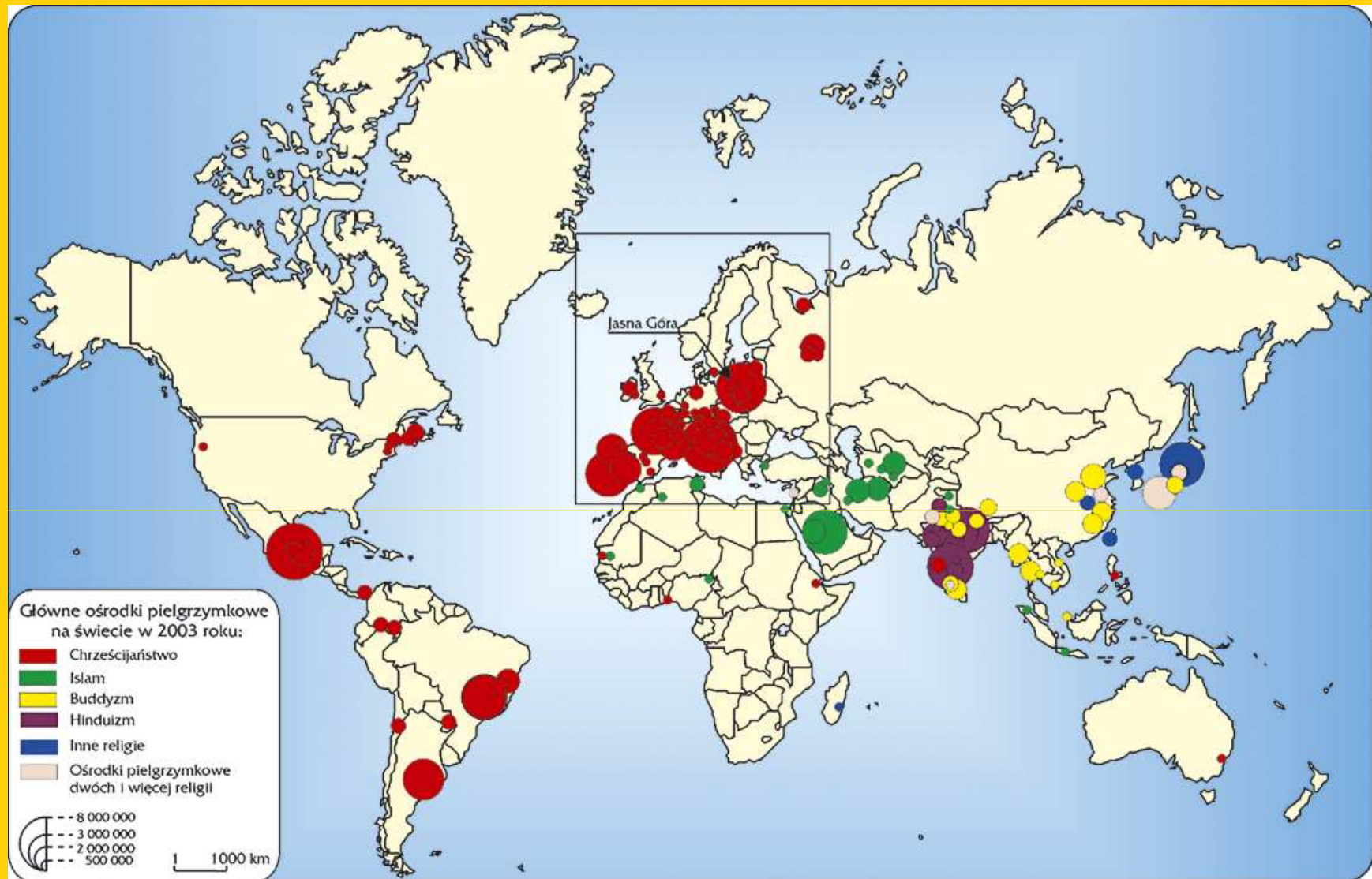

Antoni Jackowski

Instytut Geografii i Gospodarki Przestrzennej UJ

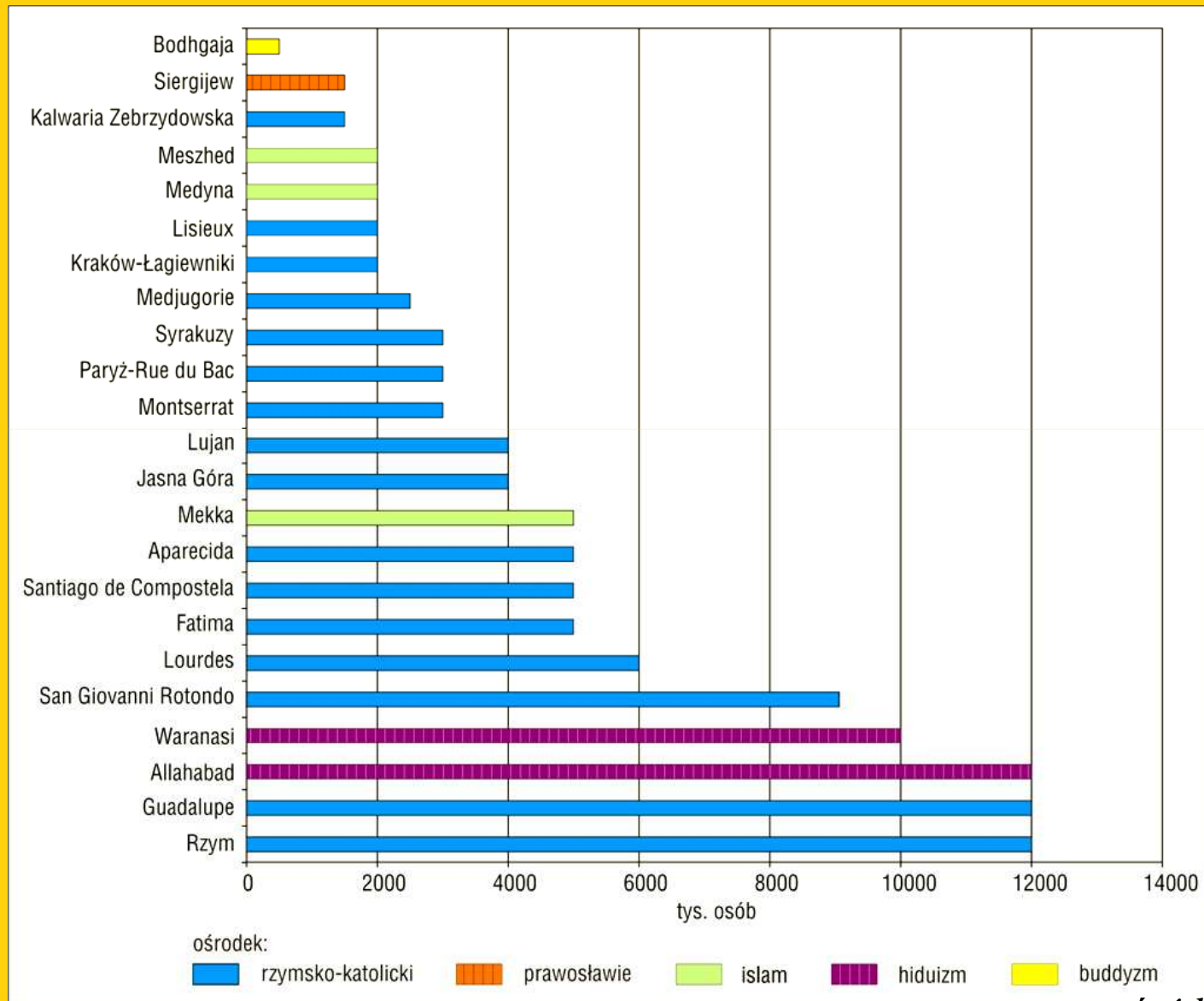
**Turystyka pielgrzymkowa
w Małopolsce - stan obecny
i szanse rozwoju.**

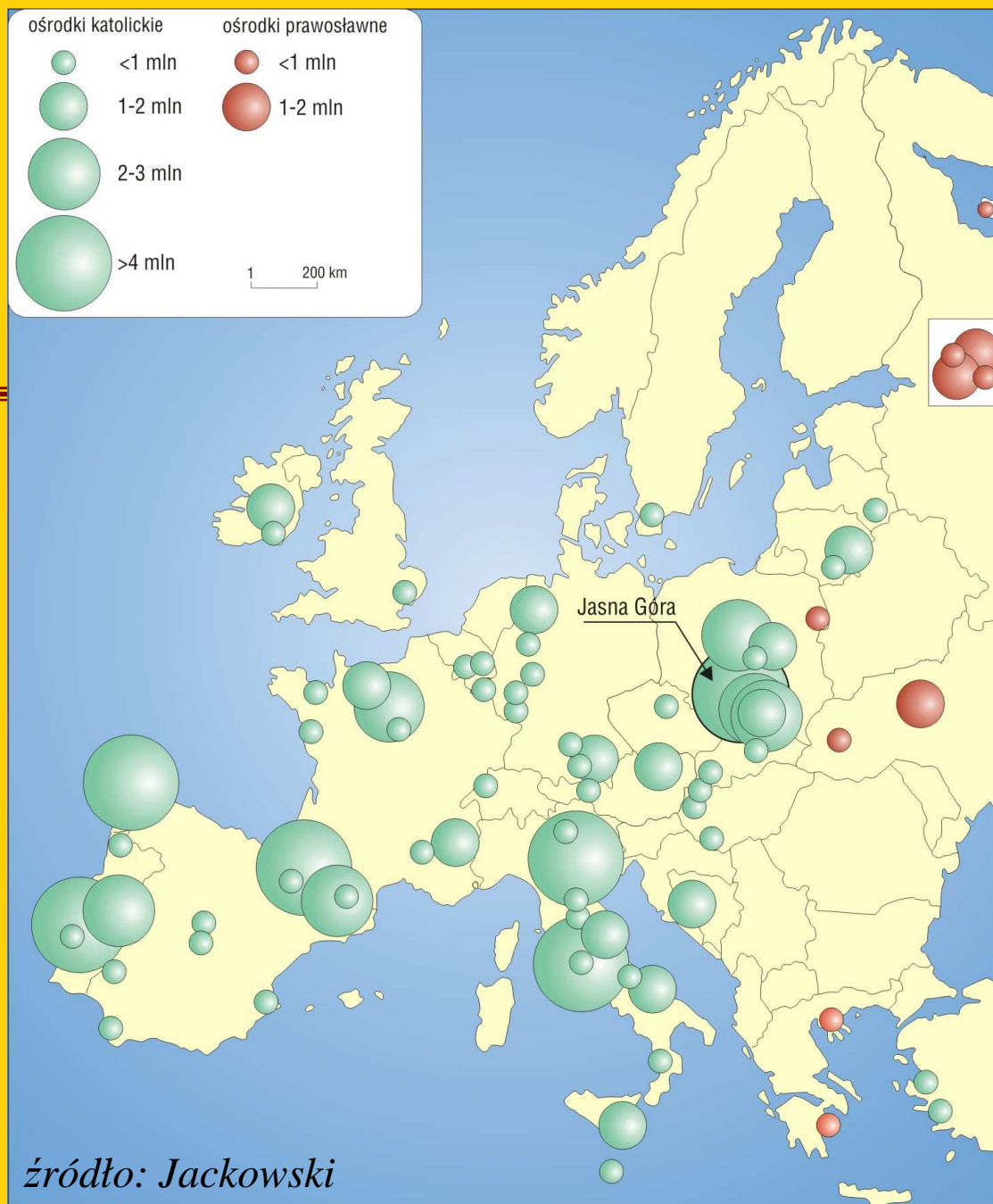
Ruch pielgrzymkowy w ważniejszych ośrodkach kultu religijnego na świecie

wg. A. Jackowskiego

Ruch pielgrzymkowy w ważniejszych ośrodkach kultu religijnego na świecie

źródło: Jackowski

Ruch pielgrzymkowy w ważniejszych ośrodkach kultu religijnego w Europie

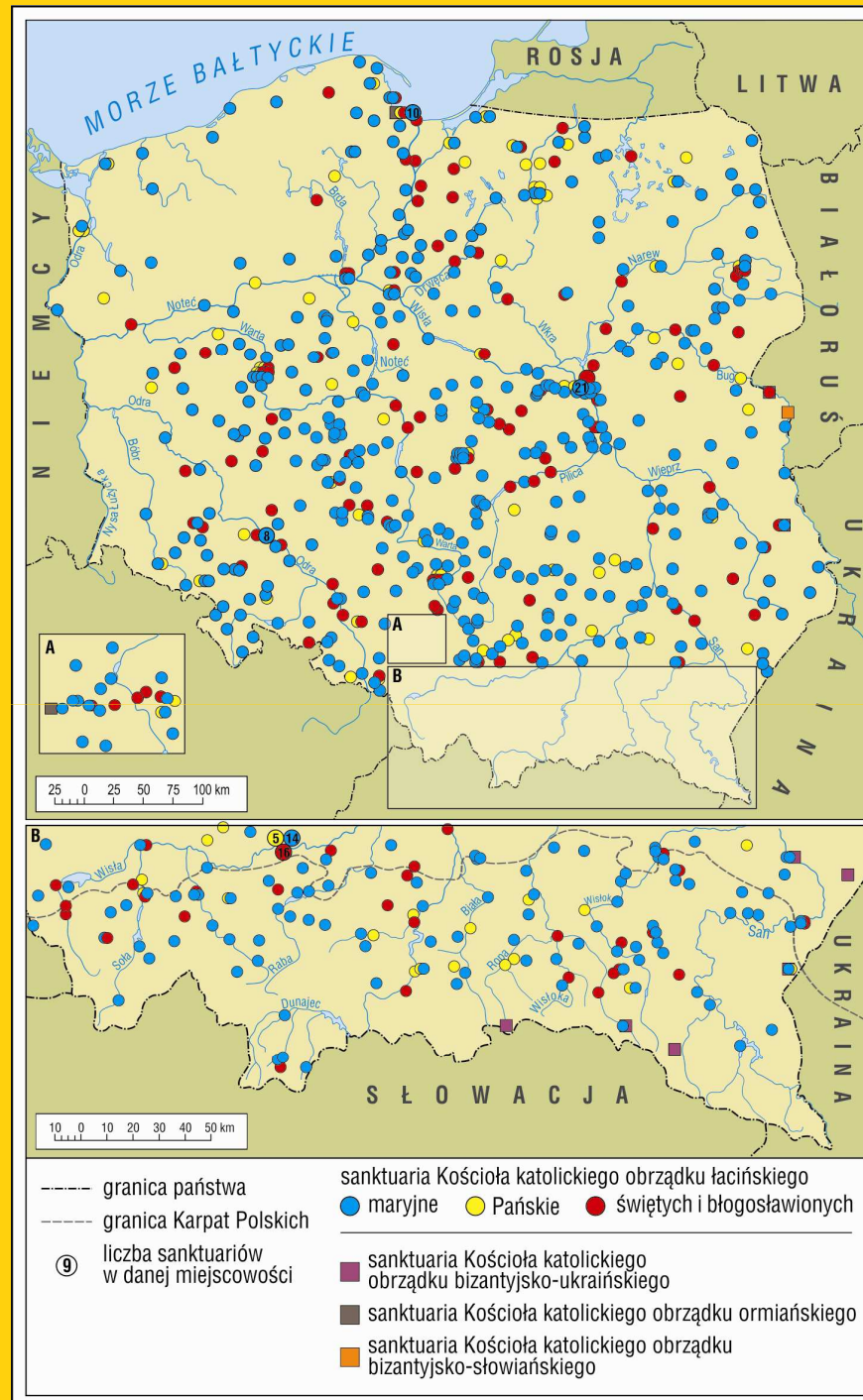
źródło: Jackowski

SANKTUARIA W POLSCE (stan na 15 maja 2011 r.)

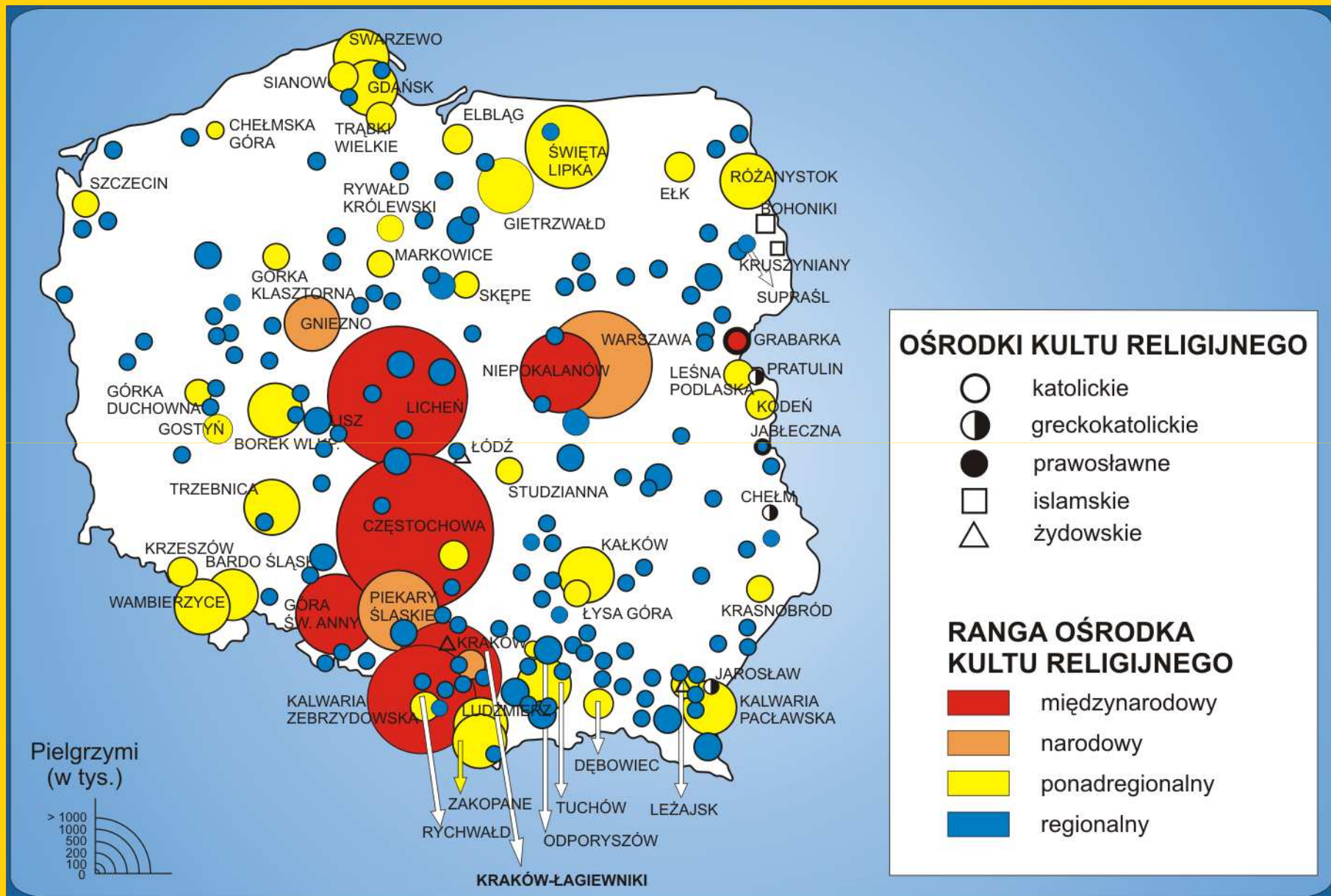
W Polsce rejestruje się obecnie
ponad 800 ośrodków
pielgrzymkowych.

- Wśród nich zdecydowanie dominują **sanktuaria maryjne** (ponad 550 ośrodków), z tego ponad 220 posiada koronowane na prawie papieskim wizerunki Matki Bożej.
- Sanktuariów poświęconych Jezusowi Chrystusowi, nazywanych w polskiej literaturze **sanktuariami Pańskimi**, jest 97, czyli 12% ogólnej liczby sanktuariów.
- Pozostałe ośrodki pielgrzymkowe to **sanktuaria świętych i błogosławionych** – jest ich 164.

Opracowanie: F. Mróz (2011)

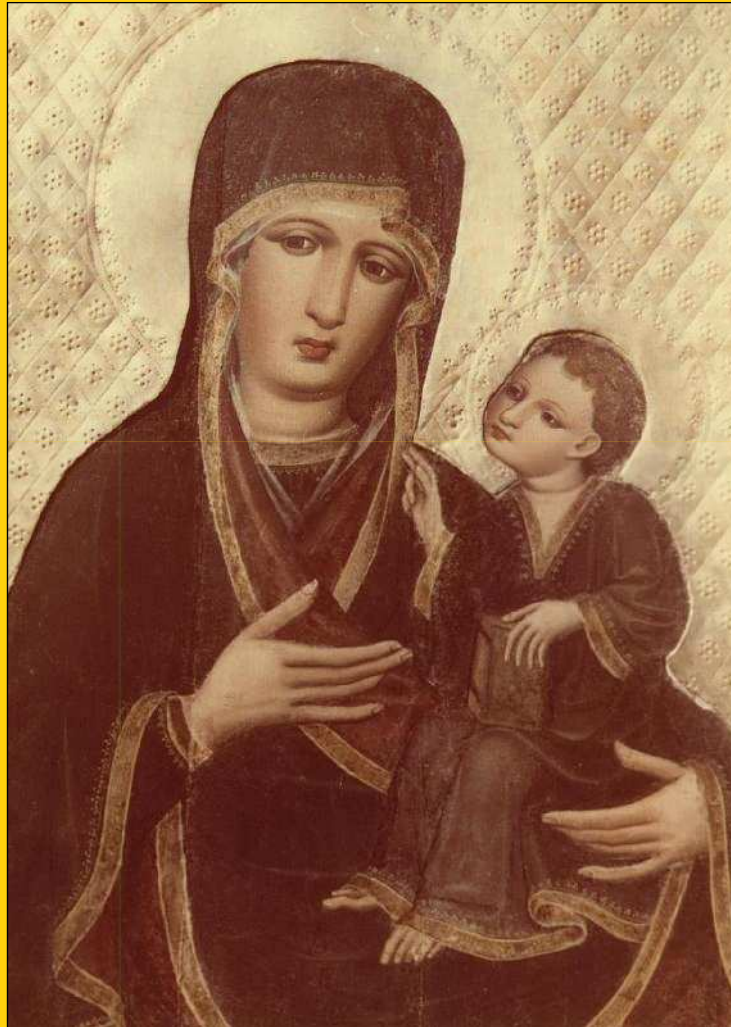

Ruch pielgrzymkowy w Polsce

MIEDZYNARODOWA TRASA PIELGRZYMKOWA - SZLAK MARYJNY
 INTERNATIONAL PILGRIM'S ROUTE - ST. MARY'S TRAIL
 INTERNATIONALE PILGERSTRASSE - MARIENWEG
 CZĘSTOCHOWA - MARIAZELL

- Trzebinia 10,1
 - Wygieźzów 23,0
 - Mętków 29,2
 - Podtęże 43,9
- TRASA BOCZNA
ALTERNATIVE TRAIL

MIEDZYNARODOWA
 TRASA PIELGRZYMKOWA
 SZLAK MARYJNY
 INTERNATIONAL PILGRIM'S ROUTE
 ST. MARY'S TRAIL
 CZĘSTOCHOWA - MARIAZELL

Trasa Szlaku Maryjnego prowadząca:
 St. Mary's trail:

szlakami pieszymi
walking tracks

szlakami rowerowymi
bicycle tracks

trasa lepsza dla rowerów
trail better for cyclists

2,5
odległości w km
distance in km

sanktuaria
sanctuaries

hotele
hotels

inne noclegi
hostels, etc.

TRASA BOCZNA
ALTERNATIVE TRAIL

Szlak zrealizowany w 2007 r. przez Centralny Ośrodek Turystyki Górskiej
 Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego w Krakowie
 przy wsparciu finansowym Ministerstwa Gospodarki, Powiatu Chrzanowskiego
 oraz Gmin Alwernia, Czernichów i Krzeszowice

opracowanie: COTG PTTK; fot. J. Koška, K. Pucek, UM Alwernia, UM Krzeszowice

● Kalwaria Zebrzydowska 18,9

● Olkusz 11,3

TRASA GŁÓWNA
MAIN TRAIL
Płoki 3,8 Lgota 4,0 Gorenice 4,0 las forest 6,4

Paczółtowie 3,1 Czarna 5,5

Tenczynek 2,7 Rudno 2,5 Zamek Tęczyn Tęczyn Castle 4,3

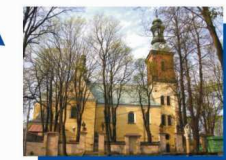

● KRZESZOWICE

ALWERNIA 3,4 Grojec 5,7

TRASA GŁÓWNA
MAIN TRAIL
Zalew Skowronek Skowronek Lake 3,6 Podtęże 2,2 Kamień 4,1

TRASA BOCZNA
ALTERNATIVE TRAIL
Wisła 4,0 Czernichów 1,5

BRZEŹNICA 3,7

10,6

13,2

18,9

● Kalwaria Zebrzydowska 18,9

SZLAK CYSTERSKI

1990 – założenie
Europejskiego szlaku
cysterskiego

SZLAK CYSTERSÓW

- szlak krajowy
- odcinek małopolski
- pętla kielecka

OBIEKTY CYSTERSÓW

- klasztory i kościoły użytkowane przez cystersów
- klasztory i kościoły pocysterskie

WALORY RELIGIJNE

- ośrodki kultu religijnego - miejsca pielgrzymek
- ośrodki kultu
- pozostałe ośrodki

WALORY ZABYTKOWE

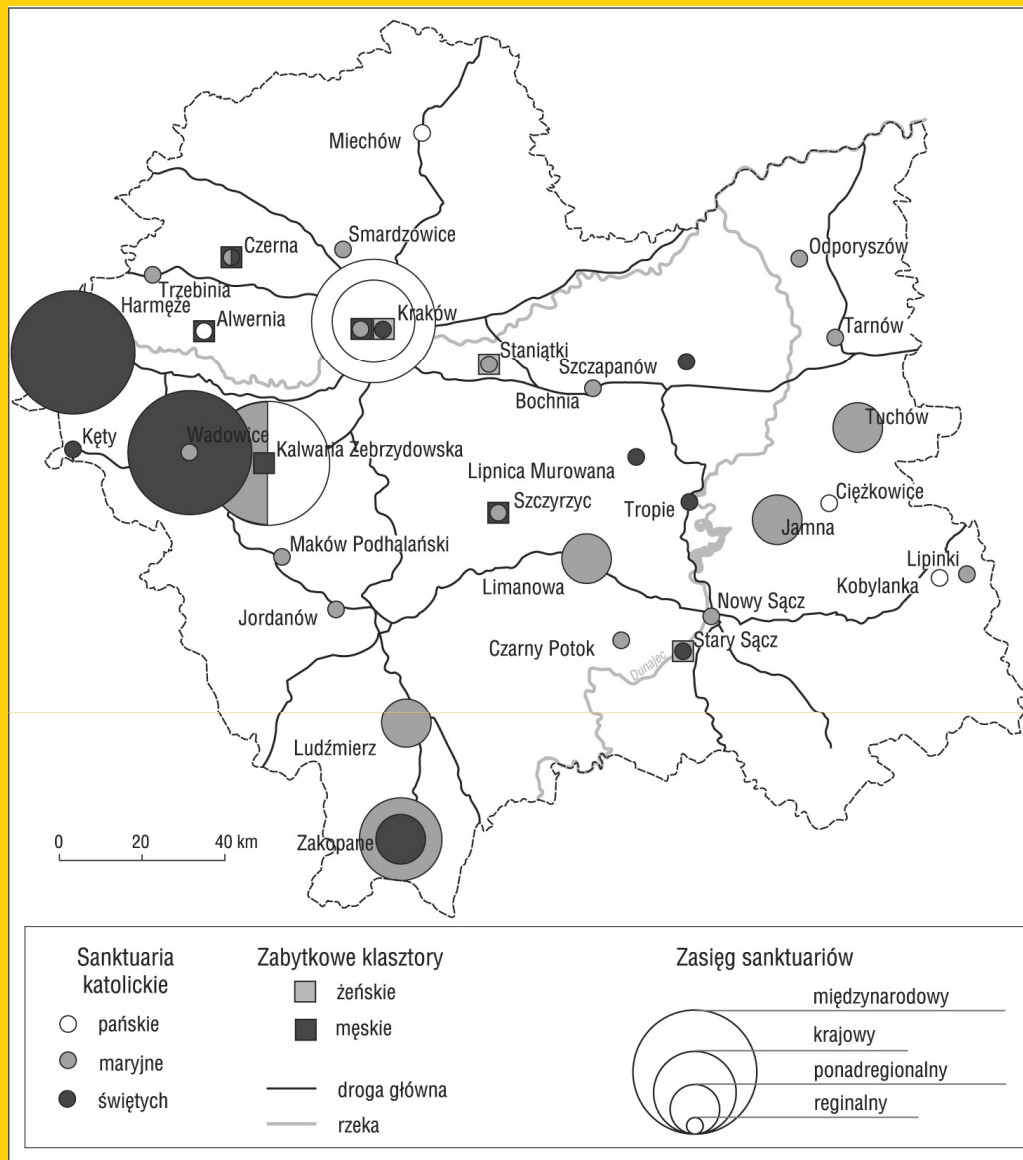
- najwyższe - klasa 0
- wysokie - grupa I
- znaczne - grupa II i III

DROGI ŚW. JAKUBA W POLSCE

W granicach województwa małopolskiego znajduje się ponad 100 sanktuariów. Są to ośrodki związane z Kościołem rzymskokatolickim, w zdecydowanej większości maryjne.

Zasięg międzynarodowy mają: Kraków – Łagiewniki, Kalwaria Zebrzydowska i Wadowice. Międzynarodowy wymiar ma również Centrum św. Maksymiliana, które powstało na początku lat 90. XX w. na terenie byłego podoboju KL Auschwitz – Aussenkommando Harmense w Harmężach.

Katolickie sanktuaria o zasięgu co najmniej regionalnym w woj. małopolskim (wg E. Biliska – Wodecka, I. Sołjan)

Rangę krajową posiadają: sanktuarium Krzyża Świętego w Krakowie – Mogile i sanktuarium Matki Bożej Fatimskiej na Krzeptówkach w Zakopanem.

Sanktuaria o znaczeniu ponadregionalnym to: Tuchów, Ludźmierz, Wiktorówki, Jamna i Limanowa.

„FELIX SAECULUM CRACOVIAE” (SZCZĘŚLIWY WIEK KRAKOWA)

Fot: Franciszek Mróz

XV wiek był szczególnym okresem w dziejach Kościoła krakowskiego. Rzesze pątników ciągnęły do katedry wawelskiej i na Skałkę, aby uczcić relikwie **św. Stanisława Biskupa i Męczennika**. Celem pielgrzymek były także grób **św. Jacka Odrowąza**, **bł. księżnej Salomei, Królowej Jadwigi** i biskupa krakowskiego **Jana Prandoty**. W XV-wiecznym Krakowie żyło i działało sześć osób, które zmarły w opinii świętości. Byli to: **Jan Kanty, Izajasz Boner, Michał Giedroyc, Stanisław Kazimierczyk, Szymon z Lipnicy** oraz **Świętosław zwany Milczący**. Tę wyjątkową epokę określono mianem „szczęśliwy wiek Krakowa”.

Należy podkreślić unikatowy walor Krakowa, jakim jest jego ranga wielkiego ośrodka religijnego. Tworzy go z jednej strony gęsta sieć miejsc świętych, z drugiej zaś świadomość, że jest to miasto Jana Pawła II. Dzięki swojej niezwyklej przestrzeni sakralnej Kraków powinien zapraszać do przyjazdów umożliwiających odwiedzającym zadumę, nabranie innej perspektywy do problemów dnia powszedniego, medytację. A przede wszystkim zapraszać do głębokiej modlitwy. Takiego waloru i takich możliwości nie ma – poza Rzymem - żadne inne miasto Europy.

KRAKÓW – KATEDRA NA WAWELU

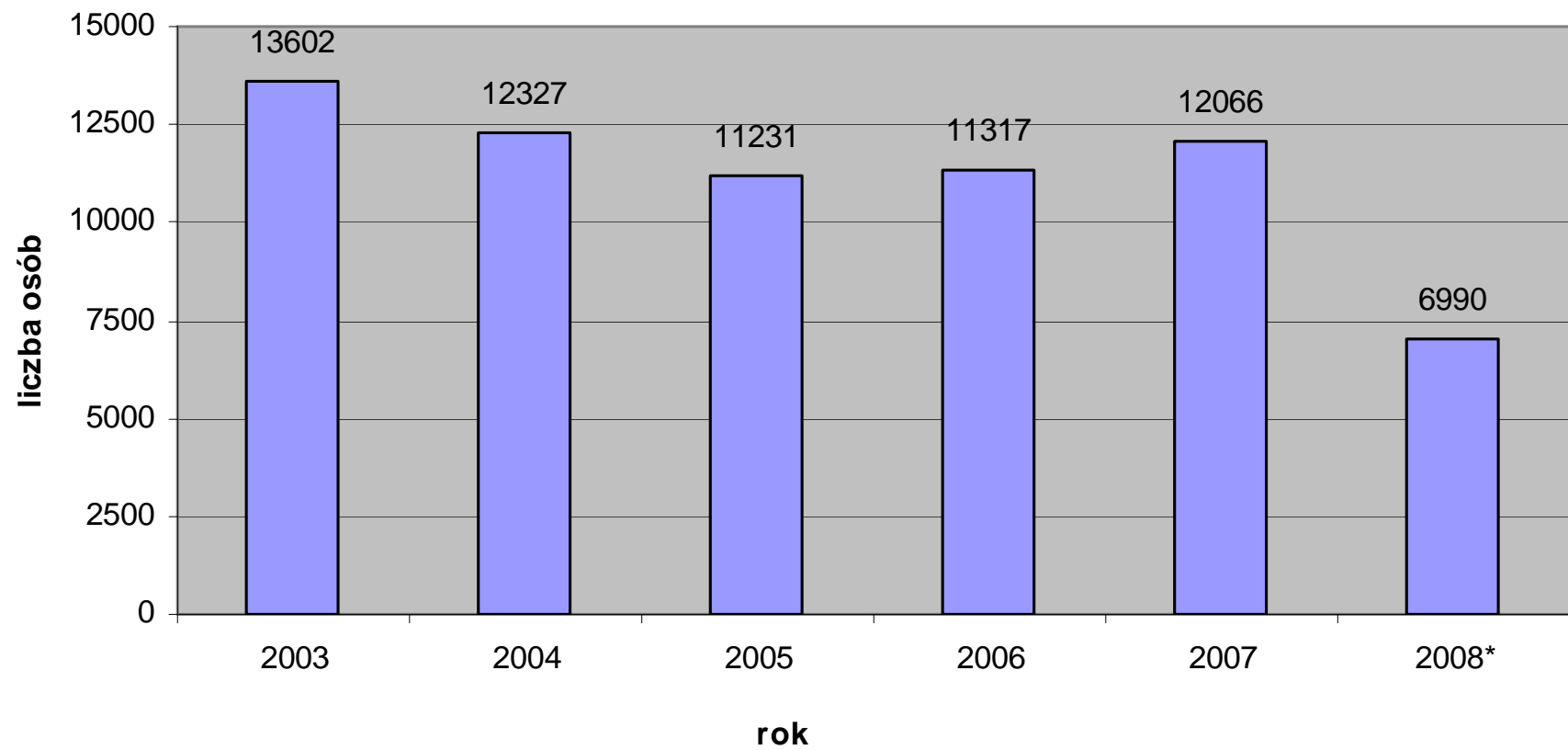
Sanktuaria Pańskie w Polsce w okresie średniowiecza (XII-XV w.)

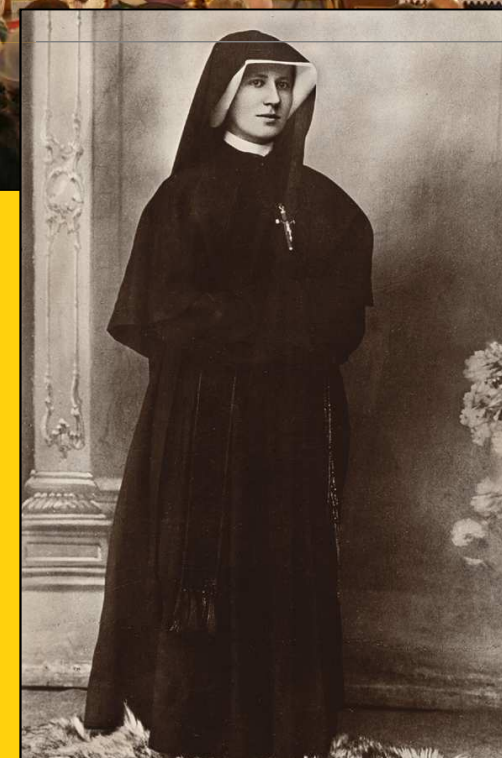
- **Kraków-Mogiła**
- Kult Krzyża św.
- Opactwo cystersów z 1226 r.

Źródło: <http://www.mogilacystersi.neostrada.pl/>

**Zorganizowany ruch pielgrzymkowy do Sanktuarium Krzyża Św. w Krakowie
Mogile w latach 2003-2008**

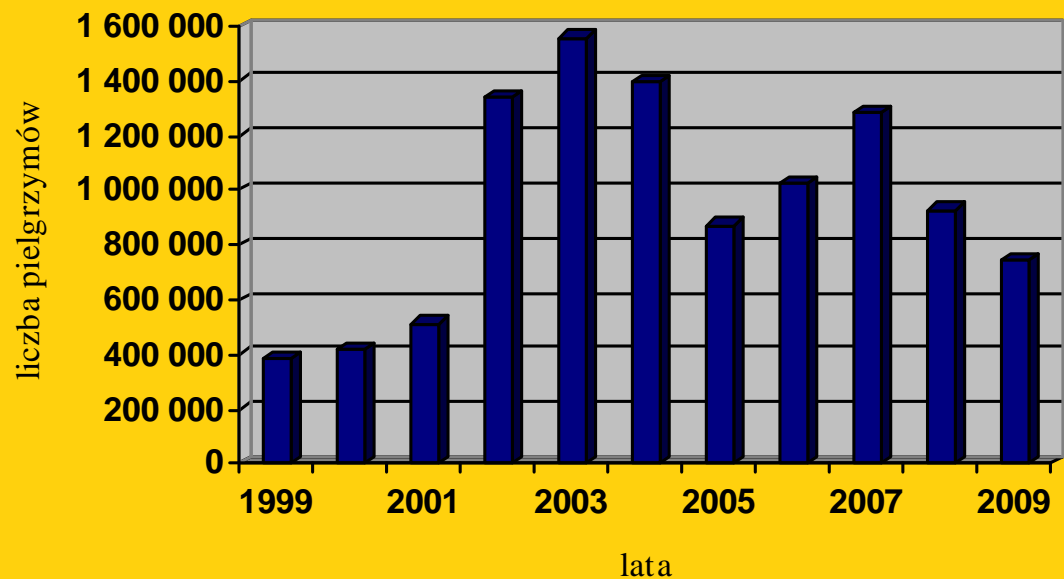

SANKTUARIUM MIŁOSIERDZIA BOŻEGO

Najwięcej pielgrzymów gromadzi się w święto Bożego Miłosierdzia, czyli w pierwszą niedzielę po Wielkanocy oraz 5 października, w rocznicę śmierci siostry Faustyny. W obchodach święta Bożego Miłosierdzia w latach 80. uczestniczyło kilkaset osób, na początku lat 90. liczba ta wzrosła do kilku tysięcy. W 2000 r., kiedy to święto Miłosierdzia Bożego zbiegło się z kanonizacją s. Faustyny, do Łagiewnik przybyło ponad 150 tys. wiernych, w 2005 r. wielkość ta przekroczyła 200 tys. osób.

Fot. Łukasz Korzeniowski

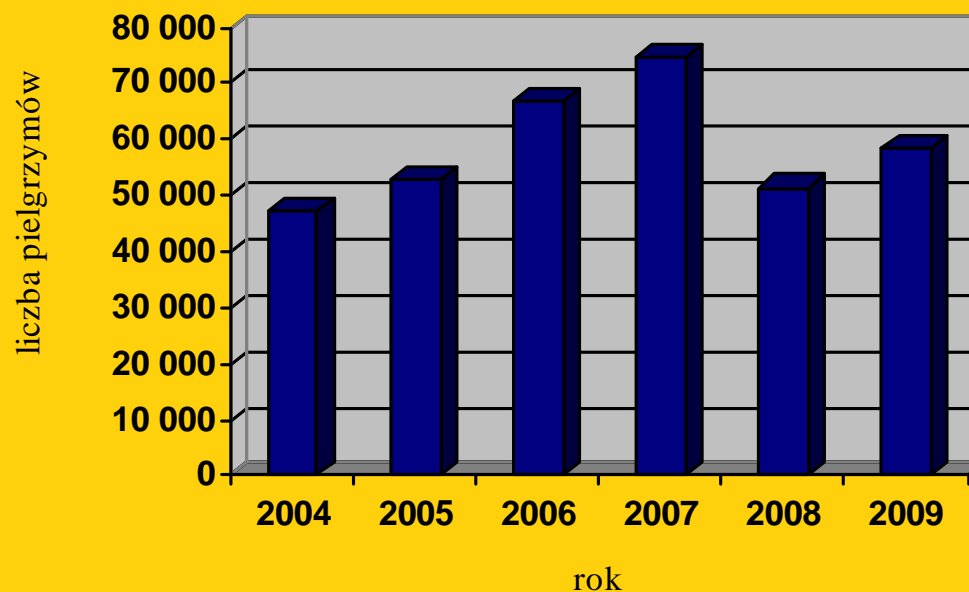
Liczba pielgrzymów z Polski przybyłych do Sanktuarium Bożego

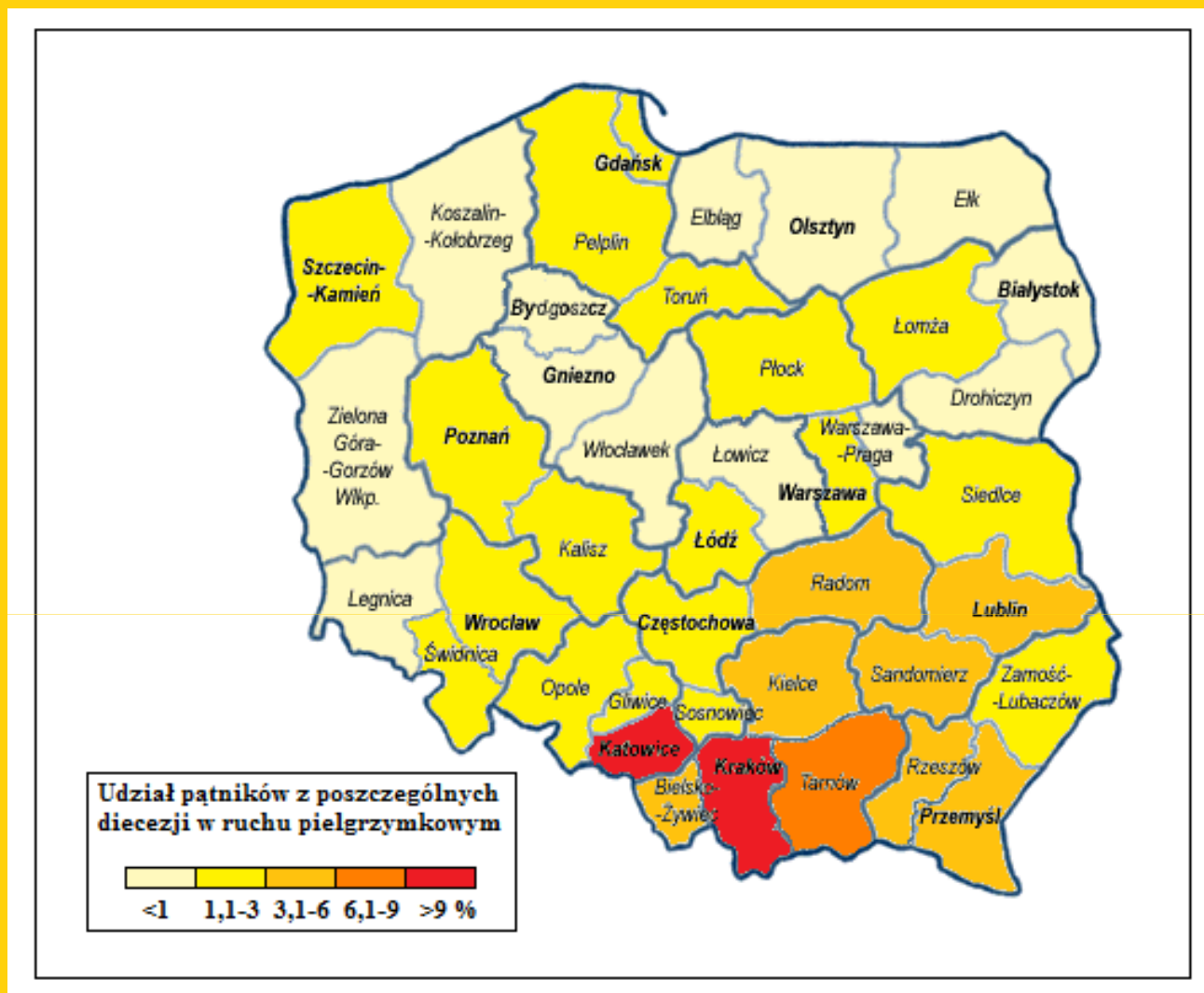
Miłosierdzia w Krakowie-Łagiewnikach w latach 1999-2009.

Źródło: opracowanie własne na podstawie *Ksiąg pielgrzymkowych*.

Liczba pielgrzymów zagranicznych przybyłych do Sanktuarium Bożego Miłosierdzia w Krakowie-Łagiewnikach w latach 2004-2009.

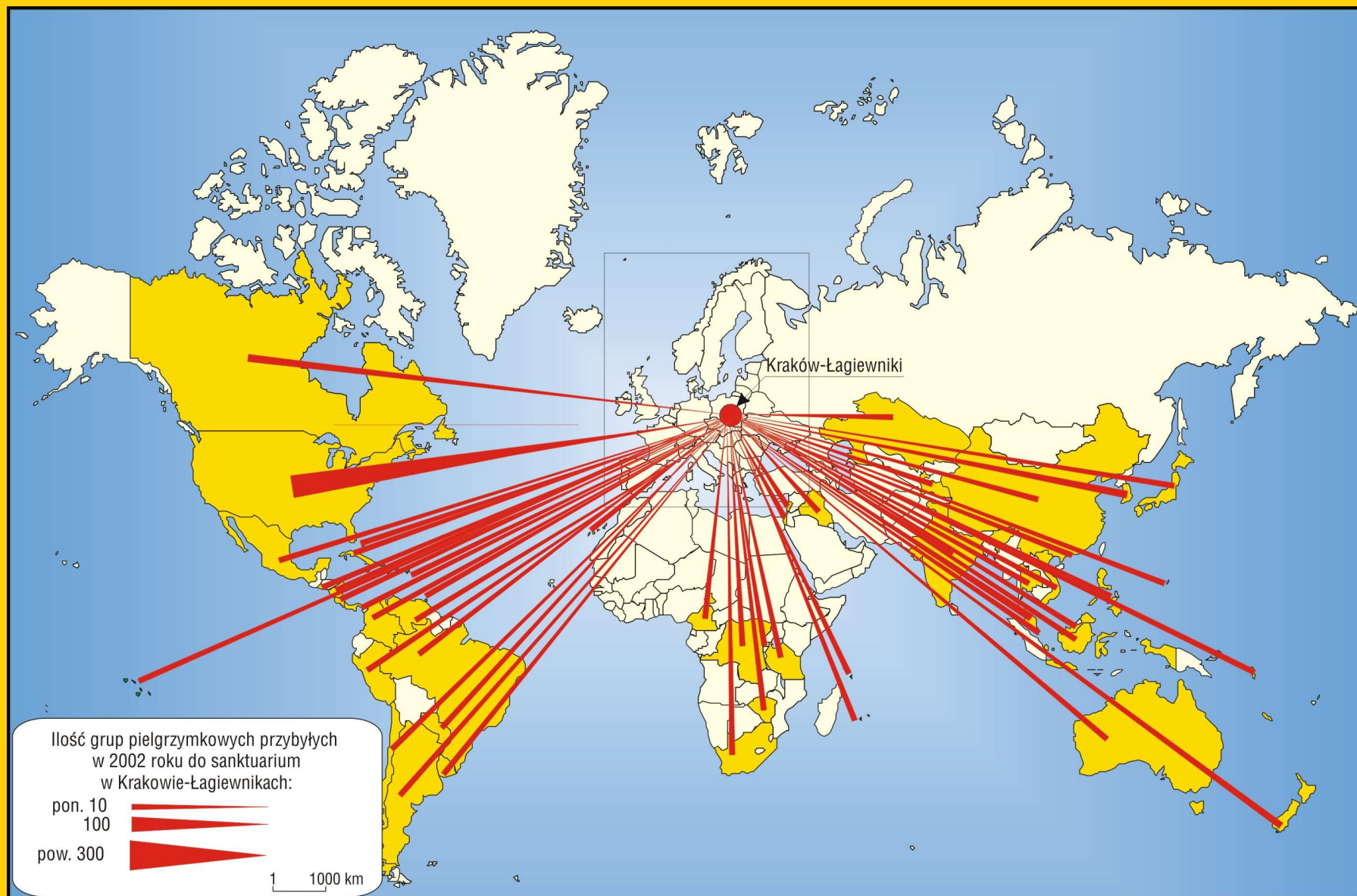
Źródło: opracowanie własne na podstawie *Ksiąg pielgrzymkowych*.

Krajowy ruch pielgrzymkowy do Sanktuarium Bożego Miłosierdzia w Krakowie-Łagiewnikach w 2009 roku. Źródło: opracowanie własne na podstawie *Księgi pielgrzymkowej* z 2009 roku.

Do krakowskich Łagiewnik pielgrzymi przybywają z blisko 100 krajów, niekiedy bardzo oddalonych od Polski. Zasięg przestrzenny oddziaływania sanktuarium w Łagiewnikach jest obecnie największy na świecie (Jasna Góra niewiele ponad 80, Lourdes i Fatima ponad 70 krajów), co potwierdza powszechność kultu Bożego Miłosierdzia.

Kierunki przyjazdów pielgrzymów zagranicznych do Sanktuarium Bożego Miłosierdzia w Krakowie-Łagiewnikach ze świata

Kierunki przyjazdów pielgrzymów zagranicznych do Sanktuarium Bożego Miłosierdzia w Krakowie-Łagiewnikach z Europy

Sanktuaria Bożego Miłosierdzia w Polsce (stan na 1.01.2008r., wg F. Mróz)